

Östergårds förskola - Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2024/2025

Ansvarig för planen:

Camilla Stensholm, rektor. Telefonnummer 031-3152049 Mail:

camilla.stensholm@molndal.se

Utfärdad av: Josefin Lindroth (Vommedalen) och Elisabet Novelly (Östergård).

Datum 1 juli 2024.

Innehåll

Bakgrund.....	2
Målsättning	2
Organisation, ansvar och rutiner i det åtgärdande arbetet	3
Utvärdering föregående år	4
Kartläggning	5
Främjande arbete för likabehandling	5
Förebyggande arbete	6
Bilaga 1: Definitioner	8
Bilaga 2: Rutiner anmälan av kränkande behandling	9
Bilaga 3: Checklista	9

Bakgrund

Detta dokument beskriver likabehandlings- och värdegrundsarbetet vid Östergårds förskola. Syftet med planen är att konkretisera syfte och mål med vårt arbete mot kränkningar i alla former i verksamheten och att aktivt anpassa arbetet så att det får effekt och blir synligt och begripligt för pedagoger, barn, vårdnadshavare och andra.

I grunden ligger de lagar och riktlinjer som reglerar förskolans arbete med likabehandling för att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck och funktionsnedsättning, samt att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De lagar som dokumentet utgår från är:

Skollagen 2010:800 6 kap 1–16§ samt 1 kap 4-5 § samt 8-9 §

DL 2008:567 1-3 kap

Dokumentet utgår även från förskolans läroplan (Lpfö18) vad gäller förskolans värdegrund samt Skolverkets skrifter *Främja, förebygga, upptäcka* åtgärda (2022).

Förskolans läroplan

Förskolans läroplan förtydligar att ”Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.” (s.5)

Definition av olika begrepp och diskrimineringsgrunder framgår av Bilaga 1.

Målsättning

Vårt mål är baserat på att vår förskola alltid ska verka för att alla barn och vuxna skall känna trygghet och glädje inom förskolan. En anda där alla utgår från att behandla varandra med respekt, moral och solidaritet. Ett dagligt arbete där ingen skall få uppleva diskriminering, trakasserier, mobbning, främlingsfientlighet samt kränkande språkbruk.

Organisation, ansvar och rutiner i det åtgärdande arbetet

Organisation. I förskolan är det vår rektor Camilla Stensholm med personal som har ansvaret för att planen skall hållas levande och verksam i alla förskolans miljöer, både inomhus samt utomhus. Planen ska analyseras, utvärderas, och uppdateras inför varje läsår. Detta hålls levande och hämtas utifrån varje respektive avdelnings likabehandlingsplan.

Ansvar och rutiner

Vårdnadshavare och anhöriga till barn vänder sig i första hand till rektor vid incident. Får pedagoger information direkt från vårdnadshavare, eller något de själva fått bevittna under vistelsetiden i förskolan, har pedagogerna alltid skyldighet till att agera och vidarebefordra information till rektor. Detta gäller alla verksamma inom förskolan, barn, pedagoger och vårdnadshavare.

Upplever någon i personalgruppen att barn eller de själva blivit utsatta för kränkande behandling så skall vederbörande kontakta rektor omedelbart för att sätta upp en handlingsplan mot den aktuella händelsen.

Personal kan förmedla aktuell händelse muntligt men också via skrift, samt rapportera i Stella, ett program som detaljerat beskriver förslag till åtgärd utifrån den aktuella händelsen.

Den aktuella incidenten samt upplevelsen bearbetas alltid i en ärendeprocess. Se S.7 bilaga 2. Processen utgår från ett flertal steg i turordning i respektive ärende.

Via avdelningens likabehandlingsplan synliggörs det kontinuerliga arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Varje avdelning ansvarar att observera, dokumentera, reflektera och analysera förebyggande med insatser för att inga barn i respektive verksamhet skall uppleva otrygghet eller känna sig kränkta. Arbetet pågår kontinuerligt och regelbundet under hela läsåret.

Utvärdering föregående år

Insatser föregående läsår	Genomfört?	Kommentar
Motverka exkludering av barn för att öka trivseln i barngruppen.	Ja/pågående arbete	Pedagogerna ansvarar för att hålla arbetet med tryggheten levande genom bland annat uppföljning av trygghetsvandringar samt stort fokus på anknytning och relationsbygge. Att arbeta nära barnen socialt, emotionellt och kognitivt. Använda aktivitetstavlan. Genom att dela barnen i mindre grupper har vi erbjudit olika gruppkonstellationer för att öka inkluderingen hos barnen och utveckla nya vänskapsrelationer
Integritet i samband med toalettbesök. Barn upplever otrygghet att kunna gå på toaletten utan att dörren öppnas/stängs. Att få vara ifred på toaletten.	Ja / pågående arbete.	Pedagoger samtalar aktivt för att ingen skall få sin integritet kränkt, samtal om rätten av att få gå på toaletten i fred utan att störas av andra barn. Det har tagits hjälp av tydligt kösystem genom prickar/fotsteg i marken som köplats. Pedagogernas höga närvaro vid toaletterna vid rutinsituationer och övergångar.
Hur man är en bra kompis. Hur viktigt tilltalet är gentemot varandra (grövre språkbruk). Se till att barnen känner sig inkluderade i förskolan.	Ja/pågående arbete.	Pedagogerna samtalar mycket om trivselsegler både inomhus och utomhus. Viktigt med närvarande pedagoger som stöttar i leken och vid konflikter. Genom gemensamma lekar, kompisstöd, hjälpa varandra och samarbetsövningar. Tankekartor om hur man ska vara mot varandra. Vi läser tillsammans med barnen om känslor och hur man ska vara mot varandra (kompisböcker, färgmonstret). Vi har även använt kompis kort av Bamse.
Anknytningsarbetet så barnen kan känna sig trygga med alla pedagogerna på avdelningarna.	Ja/pågående arbete.	Låta anknytningen till pedagogerna ta tid, tills barnen är emotionellt redo att skapa relation. Låta barnen tanka trygghet hos pedagoger.

Kartläggning

Kartläggning av nuläge och av risker/brister kopplade till likabehandlings- och värdegrundsarbetet genomförs regelbundet utifrån uppsatt arbetsplan i respektive avdelningens likabehandlingsplan, med hjälp av olika verktyg såsom barnintervju, enkät, trygghetsvandring, observationer och analys i medarbetargruppen, kontaktbarometer, osv. Dessa verktyg finns samlade i mappen Verktyg under huvudmappen Plan mot diskriminering på förskolans Drive-tjänst.

Främjande arbete för likabehandling

Vårt främjande och förebyggande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Vi utgår från förskolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt för de mänskliga rättigheterna. Förskolan arbetar aktivt med att ge barnen förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, funktionsvariation eller ålder. I vårt främjande arbete utgår vi ifrån Mölndals stads dokument Riktlinjer för barns integritet.

Pedagogernas delaktighet: all pedagogisk personal deltar i en systematisk nulägesanalys av barngrupperna med hjälp av olika kartläggningsmetoder i början av varje termin samt även under terminens gång genom observationer och samtal. Med hjälp av kartläggningar synliggörs situationer som kräver åtgärder. Ett aktivt värdegrundsarbete sker bland personalen på förskolan genom diskussioner i olika lärgrupper, på APT, studiedagar, aktuell litteratur, osv. Förskolan genomsyras av ett aktivt arbete för interkulturellt förhållningssätt. All pedagogisk personal informeras om planen och dess innehåll och ansvarar själva för att läsa och sätta sig grundligt in i planen vid början av varje läsår. All pedagogisk personal på förskolan skall fungera som goda förebilder för barnen. Pedagogerna skall arbeta för en god föräldrasamverkan; även viktigt att informera vårdnadshavarna om förskolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Pedagogerna skall vara närvarande och deltagande i barnens aktiviteter på förskolan, både inomhus och utomhus. Pedagogerna skall handleda barnen och ge de goda verktyg för att själva kunna lösa konflikter som uppstår i leken.

Barns delaktighet: pedagogerna har dagliga samtal med barnen samt regelbundna intervjuer, diskussioner och observationer genom olika metoder där fokus ligger på

att ta del av barnens tankar och känslor kring trygghet, trivsel och relationer på förskolan. Detta sker även i samband med vårt kontinuerliga arbete med normer och värden, årshjulet, vid olika undervisningstillfällen i enlighet med vår temabok utifrån vår litteraturprofilering. Pedagogerna hjälper och stöttar barnen i att uttrycka känslor både muntligt, med kroppsspråk, med bildstöd och TAKK. Pedagogerna är närvarande i barnens aktiviteter både inomhus och utomhus för att identifiera om och i så fall var barnen känner sig otrygga och för att bli uppmärksammade på om och var det eventuellt sker kränkande behandling. Barnen ska hjälpas för att kunna identifiera kränkande behandling.

Vårdnadshavarnas delaktighet: en gång per läsår får föräldrarna chansen att svara på vad de tycker om verksamheten genom vårdnadshavarenkäten. Vi informerar föräldrarna om planen och om vårt främjande arbete mot diskriminering och kränkande behandling vid nyinskolning, på föräldramöten, utvecklingssamtal och vid den dagliga kontakten. Vi uppmuntrar föräldrarna att komma med synpunkter, frågor och idéer. Vi erbjuder vårdnadshavarna att vara delaktiga i brukarrådet som vi har två ggr per läsår för att öka föräldrainflytandet. Alla vårdnadshavare får ta del av brukarrådsprotokollet. Vi erbjuder vårdnadshavarna besök av förskolan i olika former så som öppet hus, drop-in besök för att skapa inflytande och insyn i verksamheten och ännu en möjlighet till delaktighet för vårdnadshavarna. Vi har planerat husvisning för familjer som vill besöka vår förskola inför förskoleval.

Förebyggande arbete

All personal på förskolan ska kunna ta stöd i de sju diskrimineringsgrunderna som är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Förskolan arbetar i följande steg: Främja, förebygga och åtgärda mot diskriminering och kränkande behandling.

Detta görs genom att varje avdelning skriver i avdelningens likaplan-dokument för att tydliggöra och synliggöra särskilda insatser för att förhindra eventuella kränkningar och otrygghet. Dokumentet arbetas kontinuerligt med under terminerna för att identifiera potentiella risker och införa insatser. Det är viktigt att all personal på huset tar tiden till sig att dokumentera de händelser mot kränkande behandling och diskriminering som kan uppstå. Genom dokumentationen har vi till exempel fått syn på utrymmen där konflikter kan uppstå mest.

Med hjälp av observationer på förskolan har vi fått syn på vad som känns tryggt/otryggt för barnen i våra miljöer, därefter har vi ändrat om våra miljöer utifrån barnens förslag. Vi har haft riktade observationer för att förebygga konflikter och förändrat vårt arbete där vi märker att konflikter lätt kan uppstå.

Aktivitetstavlorna har varit till hjälp för oss då det blir tydligt för barnen hur många barn man kan vara i respektive rum samt minskat risken för konflikter.

När vi delar barnen i mindre grupper har vi uppmärksammat att det sker mindre konflikter. Vi har även sett vikten av rutiner för barnen i förskolan, hur viktigt det är att skapa och hålla i rutinerna då barnen upplevs bli tryggare när de vet vad som kommer att ske, detta kommer vi att fortsätta med. Tydligheten vi haft genom att använda oss av TAKK och bildstöd har ökat förståelsen hos barnen samt gett de mer möjlighet att göra sig hörda för de som kanske ännu inte har det verbala svenska språket. Vi ser att vi har fått ett ökat samspel i barngrupperna genom att använda oss utav tankekartor och kompisstöd.

Det framkom i dokumentationen att avdelningarna på huset dokumenterar olika mycket gällande nulägesanalyser av händelser som eventuellt kunde framträda diskriminerande och kränkande i planen vi utfört. För att exemplifiera kan kränkande behandling äga rum vid sporadiska tillfällen eller vara systematiska och upprepade (Skollagen kap 6). Detta kommer vi att ha som ett förbättringsområde i vårt arbete. Vi har gjort vårt dokument med likabehandlingsplanen tydligare i vad som förväntas framkomma i dokumentationen.

Likväl synliggjordes det att våra vikarier och tillfälliga resurser på huset behöver bli informerade av ordinarie personal kring vårt förhållningssätt.

För att skapa nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling i förskolans alla utomhusmiljöer har vi haft trygghetsvandringar, detta är något vi kommer att fortsätta att göra under kommande läsår då vi såg att det var ett givande verktyg för oss att använda.

Vi fortsätter att ha västar i tre olika färger, som symboliserar, trygghetspedagog, aktivitetspedagog och säkerhetspedagog. Både barn och pedagoger på förskolan vet vad som förväntats av pedagogerna med exempelvis trygghetsansvar.

Under studiedagen i augusti 2023 har all personal fått ta del av en fortbildning kring hedersrelaterat våld som har organiserats av Mölndals stad för att öka kunskaperna kring detta ämnet.

Alla insatser som tidigare nämnts ligger ansvaret först och främst på rektor Camilla Stensholm som har huvudansvar, med all personal. Alla skall och förväntas delta för att förhindra nya händelser där barn på förskolan riskerar att bli utsatt.

Bilaga 1: Definitioner

Diskrimineringsgrunder

I diskrimineringslagen definieras sju diskrimineringsgrunder. Förskolan har en särskild skyldighet att se till att inget barn på förskola blir illa behandlad eller får sämre villkor än andra mot bakgrund av dessa faktorer. Diskrimineringsgrunderna är de följande:

Kön: kvinna eller man. Även transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: någon identifierar sig som kvinna eller man eller ger uttryck för att tillhöra ett annat kön genom sin klädsel eller annat uttrycksmedel.

Etnisk tillhörighet: tillhörighet till en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Religion/annan trosuppfattning: livsstilsingripande tro på en högre icke-världslig makt eller en gud, exempelvis islam eller kristendom (religion), buddism, ateism (annan trosuppfattning). Annan trosuppfattning innebär något annat än *religion* men är begränsat till en åskådning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning. Det gäller inte etiska, filosofiska eller politiska värderingar/åskådningar. Åskådningar som buddism, ateism och agnosticism är jämförbara med religion och omfattas av begreppet annan trosuppfattning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, heterosexuell eller annan sexuell läggning.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Ålder: uppnådd levnadslängd.

Bilaga 2: Rutiner anmälan av kränkande behandling

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektorn.

Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen som skyndsamt ska utreda händelsen och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolnämnden har delegerat till rektor att för nämndens del ansvara för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Alla steg i ärendeprocessen nedan dokumenteras i skolförvaltningens digitala system.

Bilaga 3: Checklista

- Enheten har en plan mot kränkande behandling och en plan mot diskriminering (kan inkluderas i en och samma plan)
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år. Dokumentet har en aktuell/korrekt datering samt avser arbetet för den aktuella enheten.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling består av en främjande del. Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten.
- Planen innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.
- Åtgärderna bygger på en aktuell kartläggning av varje verksamhets behov och vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året.
- Planen innehåller en uppföljning och utvärdering av föregående års genomförda åtgärder förebygga och motverka diskriminering och trakasserier samt kränkande behandling.
- Förskolan kan visa att barnen medverkar i upprättandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Barnens medverkande, och omfattning av medverkandet, i upprättandet av Plan mot diskriminering och kränkande behandling och genomförandet av insatserna är anpassat efter ålder och mognad.
- Rutinerna för anmälan, utredning och åtgärder svarar mot kraven i författningarna.
- Rutinerna för anmälan, utredning och åtgärder framgår tydligt i planen.
- Anmälningsskyldigheten för all personal (inkl. rektor) framgår tydligt.

- Planen är tydlig och lätt att förstå för både barn, föräldrar och personal.
- Det framgår tydligt av planen att enheten har nolltolerans mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.